

എൻ.വി.കൃഷ്ണ
സ്ഥാപക പത്രാധിപർ

വിജ്ഞാനരക്ഷി

കേരള ഭാഷാ ഇൻസിറ്റൂട്ട് പ്രസിദ്ധീകരണം

1 മെമ്പ്രൈവർ 2019
വാല്യം 51 ലക്കം 2
വില 25.00

ഡയറക്ടർ
കേരള ഭാഷാ ഇൻസിറ്റൂട്ട്
നാളു, തിരുവനന്തപുരം 695 003
ഡയറക്ടർ : 0471 2316306
എയിറ്റർ : 9895062972
editorvijnanakairali@gmail.com
casokan65@gmail.com
www.keralabhashainstitute.org
സംസ്കാര : 0471-2331581
പ്രാദേശിക കേന്ദ്രം
കോഴിക്കോട് : 0495-2366124
ചീഫ് എഡിറ്റർ
പ്രാഹ.വി. കാർത്തികേയൻ നായർ
എയിറ്റർ
സി. അശോകൻ
പത്രാധിപസമിതി
ഡോ. ഷിഖു ശ്രീയർ
എൻ. ജയകൃഷ്ണൻ
കെ.ആർ. സർത്തകമാർ
ഡോ. ബിജു ബാലകൃഷ്ണൻ
എൻ. എസ്. അതണൻ കമാർ
ഡോ. ഗംഗ റീ.
റാഫി പുക്കോം
അനന്തരം. ജേ
സർക്കലോഷൻ മാനേജർ
എസ്. സുഖുമിംഗ്
9387800539
ടെപ്സെസറ്റ് & ലേ റെക്ട്
പ്രിൻസ്യാൾസ് ലോസർ മീഡിയ
തിരുവനന്തപുരം -14
കവർ ഡിസൈൻ
നാരായണ ട്രാറിൽ
സ്ട്രോ പ്രാമോട്ടർ
മടനക്കോട് രാധകൃഷ്ണൻ
9497755727

വിജ്ഞാനരക്ഷിയിലെ ലോവന്റെയിൽ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന അഭിപ്രായങ്ങളുടെയും ആശങ്കയും എയും ഉത്തരവാദിത്വം ലോവകൾക്കായിരിക്കും. അവ കേരള ഭാഷാ ഇൻസിറ്റൂട്ടിന്റെയോ ഗവൺമെന്റിന്റെയോ ഉദ്ദേശിക്കാൻപ്രായമായി കൊള്ളണമെന്നില്ല. ലോവകൾ പുഠനവിലാ സവും ഇ - മെയിലും ഫോൺ നമ്പറും ഒപ്പും ചേർക്കുവാൻ താൽപ്പര്യപ്പെടുന്നു.

- എയിറ്റർ

09 നഷ്ടപ്പട്ടന തനിടഞ്ഞൾ^{ഈയൻ രാധകൃഷ്ണൻ}

39 കേരളചർത്തിലേക്കേളുള്ള^{ജാലകക്കാഴ്ചകൾ}
ഡോ. എം.ജി. ശശിഭേശൻ

43 ചലച്ചിത്രകലയിലെ^{പ്രകൃതിയാധിർമ്മഞ്ഞൾ}
ശിവകമാർ ആർ. പി.

06 ഗ്രാവിറ്റിരംഗങ്ങൾ :
പ്രപഞ്ചവികസന സൂചനകൾ നൽകുന്ന
ഡോ. ജോർജ്ജ് വർഗീസ്

14 വള്ളത്തോളിഞ്ച് നിത്യപണഞ്ഞൾ
വിജയകമാർ എ.

20 പ്രകാശവേഗത്തിന്പറ്റം
ഡോ. സി.ജി. രാമചന്ദ്രൻനായർ

22 ചെറീകുതയിലേക്ക്
ഉയർത്തപ്പട്ടന മാത്രതും
ഡോ. നിഷ. എം. ആർ

26 കവിയാസത്തു പശി
പി. കൃഷ്ണദാസ്

32 ശാസ്ക-ങ്ങൾ ആദിവാസി അരംഭാന കല
ഡോ.മുഹമ്മദ് ശഹീദ് വഴിപ്പാറ

35 കാഴ്ചയുടെ ഉണ്ടാക്കണം
ബോബി തോമസ്

47 കമ്മനിട്ടകവിതയും
പാർശ്വവർക്കുത സൗഹാവിഷ്കാരവും
ജി. സജീവ്

56 പ്രണയാനാദത്തിന്റെ വിനയചന്ദ്രിക
ഡോ. കിഞ്ചലൻ വെട്ടൻ

60 കോബലറ്റ് റബിബന്നം
ഡോ. എം.എൻ.ആർ.നായർ

65 നാമവിശേഷം : ഒരു പേരിൽ പലതും
ഡോ. എൻ. എ. ഷാനുബാന്ധ്

68 മലയാള ചലച്ചിത്രഗാനനിത്യപണം
പ്രജീഷ പി.ജേ.

71 കേരളസംസ്കൃതയും
യക്ഷിദൈവാരാധനയും
സിനാ കൃഷ്ണൻ എസ്.കെ

75 വാക്കേകാണ്ട്
ജീവിതത്തിന്റെ കല്ലെക്കാളുന്നവർ
ഡോ. സജീത് എവുറേത്

77 അതിർത്തികൾക്കെതിരെയ വ്യക്തിത്വം
ഡോ. ടി. ജമാൽ മുഹമ്മദ്

79 തയിരവിസായുടെ കന്തച്ചിത്രകൾ
കെ എൻ. ഷാജിക്കമാർ

81 പുസ്തക പരിചയം

കേരളസമൂഹവും മധ്യവർഗ്ഗവും

ഒന്നുവംശം സമൂഹമായി പരിവർത്തനം ചെയ്തുകാലം മുതൽ റണ്ടുചേരികൾ ഉണ്ടായിരുന്നതായി സാമൂഹികശാസ്ത്രങ്ങൾ ചുണ്ടിക്കാടിയിട്ടുണ്ട്. വർഗ്ഗങ്ങളെന്നാണ് കാർമ്മാർക്കസ് അതിനെ വിശ്വാസിപ്പിച്ചത്. ഈ വർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിൽ നിരന്തരമായ സംഘർഷങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം ചുണ്ടിക്കാടിയിട്ടുണ്ട്. സംഘർഷം എന്ന പരിയോഗം ചേരിതിരിഞ്ഞുനിന്ന് യുദ്ധം ചെയ്ക്കയെന്നല്ല ആർമ്മം. സാമ്പത്തിക-സാമൂഹിക-ആശയ-അധികാരമണ്ഡലങ്ങളിൽ വ്യക്തമായ നിലപാടുകളെടുക്കുകയും ആ നിലപാടുകളിലെ വ്യത്യാസം പരസ്യമായി പ്രകടിപ്പിക്കപ്പെടുന്നോൾ അതിനെ സംഘർഷം എന്ന വിശ്വാസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഉൽപ്പാദനോപകരണങ്ങളുടെ നവീകരണവും തംഖലമായി സമ്പര്ക്കിച്ചുവരുന്നും ആശയരംഗത്തും സാംസ്കാരികരംഗത്തും മാറ്റം വരുത്തുന്നു. കൈത്തറിയിൽ നിന്നും യന്ത്രത്തറിയിലേക്കുള്ള പരിണാമം വസ്ത്രോത്സ്വാദനത്തിൽ വർധനവുണ്ടാക്കി. മനസ്ത്വാധ്യാനത്തെ ലാഭകരിക്കാൻ യന്ത്രങ്ങൾക്കു സാധിച്ചു. യന്ത്രവൽക്കരണം ഭാഷയിൽ നിലവിലുണ്ടായിരുന്നു പദ്ധതികൾ പുതിയ ആർമ്മം കുറിപ്പിച്ചു. പുതിയ പദ്ധതികൾ സാഹിത്യം. സാഹിത്യത്തിൽ പുതുസക്കൽപ്പങ്ങൾ വരുന്നു. നോവലും ചെറുകമ്പയും കാർഷിക പ്രസാന്നവും യൂറോപ്യൻ ഭാഷകളിൽ ഉണ്ടായത് യന്ത്രവൽക്കരണയുഗത്തിൽ ഉപോത്പന്നങ്ങളെന്ന നിലകാണും. ഇതരം മാറ്റങ്ങൾക്ക് നേരുത്തും കൊടുത്തത് സമൂഹത്തിൽ നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന റണ്ടുചേരികളിലേക്കുള്ളതായിരുന്നു. സാമൂഹികമായി പരിണാമം ചെരിയായിരുന്നുവെന്ന് എൻകുഹോവൻസ്ബാം, ഇ.പി.തോംസൺ, ക്രിസ്റ്റഫർ ഹിൽ തുടങ്ങിയ ഇന്ത്യൻ ചരിത്രകാരരാർച്ചുണ്ടിക്കാടിയിട്ടുണ്ട്. നിലപാടുള്ള സമൂഹത്തിൽപ്പെട്ടുവരുത്തിയിൽ - പുരോഗമനത്തിൽ - മധ്യവർഗ്ഗം സർഗ്ഗാത്മകമായ നിലപാടാണ് എടുത്തിട്ടുള്ളത്.

എന്നാൽ ഈ ഏല്ലായപ്പോഴും പുരോഗമനപരമായ നിലപാട് ആയിരുന്നു. എന്തെന്നാൽ മധ്യവർഗ്ഗം എപ്പോഴും ഉപരിവർഗ്ഗം ആകാനാണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നതും ശ്രമിക്കുന്നതും. ഒരിക്കലും അധോവർഗ്ഗമാകാൻ മധ്യവർഗ്ഗം ആഗ്രഹിക്കുകയില്ല. മധ്യവർഗ്ഗത്തിൽ ഉയർച്ചയെ ഉപരിവർഗ്ഗം തടസ്സപ്പെട്ടതും. സ്വാർമ്മത തന്നെ കാരണം. അപ്പോൾ മധ്യവർഗ്ഗം അധോവർഗ്ഗം

ഗത്തിൻ്റെ സഹായം തേടുകമാത്രമല്ല; തിരികെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. ആശയങ്ങളിലും ഭാഷയിലും സംസ്കാരത്തിലും മധ്യവർഗ്ഗം പുരോഗമനപരമായ നിലപാട് സ്വീകരിക്കും. ദർശനവും ഭാഷയും സംസ്കാരവും മധ്യവർഗ്ഗത്തിന് ഉപരിവർഗ്ഗമാകാനുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ മാത്രമാണ്. സമൂഹത്തിലെ പ്രബലശക്തി ഏതാണോ അതിനോടൊപ്പും നിൽക്കുക്കുന്ന മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ പൊതുസ്വഭാവം അതുകൊണ്ടാണ് മധ്യവർഗ്ഗം ചാഞ്ചാട്ടസ്വഭാവമുള്ളതുണ്ട് എന്ന് മാവോ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തരകാലാധിക്രമത്തിൽ കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കിയ കാർഷികവസ്യനിയമം പുതിയെയാൽ മധ്യവർഗ്ഗത്തെ യാണ് സൂഷിച്ചത്. കർഷകത്താഴിലാളിയും പാടക്കടിയാസം ഒത്തമിച്ച് നിന്ന് പോരാടിയാണ് ജനിത്തം അവസാനിപ്പിച്ചത്. പാടക്കടിയാൻ ഭ്രൂടുമയായിത്തീർന്നപ്പോൾ വർഗ്ഗസ്വഭാവത്തിൽ മാറ്റം വന്നു; മധ്യവർഗ്ഗമായി പരിണമിച്ചു. കർഷകത്താഴിലാളിക്ക് തുഷിഭ്രം കിട്ടാത്തതിനാൽ അയാളുടെ വർഗ്ഗസ്വഭാവത്തിൽ മാറ്റം വന്നില്ല. ഫ്രീഷ്‌കാർത്തിന്റെ പൊതുസ്വഭാവം മധ്യവർഗ്ഗം പുരോഗമനസ്വഭാവമുള്ളതുണ്ടെന്നു. ഏതൊന്നാൽ അതിന്റെ പാരമ്പര്യം ജനിവിത്യാസമരമായിരുന്നു. അവരുടെ ശ്രമപരമായാണ് കേരളത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസവുംപെന്മുണ്ടായതും പൊതുമേഖല വികസിച്ചതും. തുഷിയിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനംകൊണ്ടുമാത്രം തങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങളും നിന്നവേറ്റാൻ മധ്യവർഗ്ഗത്തിനു കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ഭരണകൂടത്തിൽ നിന്നു തന്നെ എല്ലാ സേവനങ്ങളും കുട്ടിം എന്നും അവർ ആഗ്രഹിച്ചു അതാണ് പൊതുമേഖല വികസിക്കാൻബാധ കാരണം. കലാസാഹിത്യാദിരംഗങ്ങളിൽ അതിന്റെ സ്വഭാവം സർഗ്ഗാത്മകവും പുരോഗമനപരവുമായ ആത്മതരം വിമർശനത്തെയും അനാത്മത മധ്യവർഗ്ഗം ക്രിയാത്മകമായിട്ടുണ്ട് സമർപ്പിച്ചത്.

ഒന്നാംതലമുറിയിൽപ്പെട്ട ഈ മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്വഭാവമല്ല ഇവരുടെ സന്തതികളായ രണ്ടാംതലമുറിയിൽപ്പെട്ട മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെത്. ഈ തലമുറയുടെ അന്ത്യാധിക്രമത്തിലുണ്ട് ദേശീയമായും സാർവ്വദേശീയമായും സാമ്പത്തികരംഗത്ത് നിർണ്ണായകമായ മാറ്റങ്ങളുണ്ടായത്. ദേശീയരംഗത്ത് നെഹർ്ന്റു വിയൻ നയങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാസം ആരംഭിക്കുന്നത്

ഇക്കാലത്താണ്. പൊതുമേഖലയോടുള്ള ആഭിമുഖ്യം മധ്യവർഗ്ഗത്തിന് കരിയുകയും സ്വകാര്യമേഖലയെ പ്രണയിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നത് ഇതോടുള്ളിയാണ്. കേരളത്തിലൂക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തായിതന്നു ആദ്യത്തെ ചുവട്ടമാറ്റം. പ്രത്യേകിച്ചും ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത്. കേരളസമൂഹത്തിന്റെ വർഗ്ഗപരവും സാംസ്കാരികവുമായ പരിബാമത്തിന്റെ ചാലകശക്തിയായി വർത്തിച്ചുത് വിദ്യാഭ്യാസമായിതന്നു. കേരളത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസം ഉൾപ്പെടെ ചുവട്ടമായും മധ്യവർഗ്ഗസംശ്കാരത്തെയായിതന്നു. ഇത്തരത്തിൽ അടിത്തിയുറപ്പിച്ചിതന്നു മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ വളർച്ചയും ഉപരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ സഹായകരമായിതന്നു വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തെ സ്വകാര്യവൽക്കരണവും പൊതുമേഖലാ വ്യവസായങ്ങളിൽത്തന്നെ സ്വകാര്യവൽക്കരണത്തിനു സഹായകരമായ പട്ടംകളുണ്ടാക്കിയതും.

ഇടതുപക്ഷത്തിനും വലതുപക്ഷത്തിനും വ്യക്തമായ നിലപാടുകളുണ്ട്. അതിൽ നിന്ന് അവ പിന്നീടും, ഇടതുപക്ഷമെന്നു സ്വയാഖ്യേഷിപ്പിക്കുന്നവർ തന്നെ കാത്തിനുക്കുക്കുന്നത് മധ്യവർഗ്ഗമനോഭവവും സംസ്കാരവുമാണ്. അംഗഭവത്തിൽ മഹാഭരിപക്ഷമായ മധ്യവർഗ്ഗം ഇടതുപക്ഷത്തിന്റെയും വലതുപക്ഷത്തിന്റെയും നയങ്ങളും സ്വയാഖ്യേഷിപ്പിച്ചും ജീവിതശൈലി. മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ സമീപനം പുരോഗമനപരമായിതന്നെപ്പോൾ സംഭവിച്ചതാണ് കേരളവികസനാന്വേഷം എന്ന് സാമൂഹികശാസ്ത്രജ്ഞൻ വിശേഷിപ്പിച്ച് ജീവിതശൈലി. മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ സമീപനത്തിൽ 1990-കൾക്കുശേഷം വന്നമാറ്റം മുമ്പനേത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്ഥമാണ്. എൻപത്തുകളുടെ അവസാനം വരെ പൊതുമേഖലയെ സംരക്ഷിക്കാൻ മുന്നിൽ നിന്ന് മധ്യവർഗ്ഗം അതിനുശേഷം സ്വകാര്യമേഖലയുടെ വകുത്താക്കളായി മാറി. ബാക്ക് വായ്ക്കെടുത്തിട്ടായാലും സ്വാത്രയകോബൈജ്ഞകളിൽ മകളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം പുതിയിയാക്കണമെന്നുള്ള ഭോധത്തിലേക്ക് സ്വീകരിക്കുന്നതു മാറ്റിയെടുക്കുന്നതിൽ മധ്യവർഗ്ഗവും അതിനും സ്വാധീനിക്കാൻ കഴിയുന്ന മാധ്യമങ്ങളും വിജയിച്ചു.

ഗ്രഭേയമായ ഒരു മാറ്റം ദ്ര൶്യമായിട്ടുള്ളത് മത-സാമുദ്ധായിക സംഘടനകളുടെ സമീപനത്തിലൂണ്ട്. ഇത്തരം സംഘടനകൾ പ്രവർത്തനത്തിലേർപ്പുട്ട് എല്ലാ മേഖലകളിലും സാമൂഹികസേവനത്തിനായിതന്നു മുൻഗണന. വിദ്യാഭ്യാസമേഖലയിൽ വിദ്യാർഥി പ്രവേശനത്തിലും അധ്യാപകനിയമനത്തിലും മതസാമുദ്ധായിക പരിശീലനകൾക്കപ്പേറം യോഗ്യതയും കഴിവിനമായിതന്നു മുൻഗണന. എന്നാൽ തൊന്ത്രൂക്കൾക്കുക്കണ്ണേഷം ഈ സംഘടനകളിൽ പലതും കോർപ്പറേറ്റുവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടു. സ്വാത്രയകോബൈജ്ഞകൾ തുടങ്ങിയവർിൽ ശുച്ചതലും മത-സാമുദ്ധായിക സംഘടനകളോ, അവയുടെ മേൽനോട്ടത്തിലും സഹകരണത്തിലുമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തുപെട്ട പരിയ സംഘടനകളോ ആയിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്ത് പൊതുമേഖലാസ്ഥാപനങ്ങൾ

ഒരു (സർക്കാരം ഏയിസ്യൂം)മുന്നിരട്ടിയാണ് സ്വാത്രയസ്ഥാപനങ്ങൾ. അതായത് പൊതുമേഖലയിൽ സ്വാത്രയസ്ഥാപനങ്ങൾ കഴിയുന്നവെന്നർത്ഥം.

ജനാധിപത്യം ഭരിപക്ഷത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. ജനാധിപത്യത്തിന്റെ ആണിക്കല്ല് തിരഞ്ഞെടുപ്പാണ്. തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ മത്സ്യരിക്കുന്നത് രാഷ്ട്രീയകക്ഷികളാണ്. വോട്ടചെയ്യുന്നവരുടെ അംഗഭവലം എല്ലാരാഷ്ട്രീയകക്ഷികൾക്കും നിർബന്ധയകമാണ്. കേരളത്തിലെ ജനസംഖ്യയിൽ ഭരിപക്ഷം മധ്യവർഗ്ഗമാണ്. അതിനാൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ നിലപാട് നിർബന്ധമായിയിരുന്നു. ഇടതുപക്ഷവും വലതുപക്ഷവും തങ്ങളുടെ നിലപാടുകളിലെ അധികാരിക്കുന്നവരും മധ്യവർഗ്ഗസമൂഹം തിന്റെ ഫലമായി മധ്യപ്പെടുത്താൻ നിർബന്ധിതമായിരുന്നു. മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ നേരിയ തോതിലുള്ള ചാണ്ഡാട്ടം പോലും തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ ശതമാനം വോട്ടിന്റെ വ്യതിയാനമായി പ്രതിഫലിക്കുന്നു ചെയ്യുന്നു.

ജനനം മുതൽ മരണംവരെയും മരണാനന്തരവുമുള്ള പട്ടംകൾ എല്ലാം തന്നെ ജാതി-മതാചാരങ്ങളെ അവലംബിച്ചുകൊണ്ടാണ് നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടുന്നത്. മധ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിൽ വന്ന മാറ്റം ഇത്തരം ആചാരങ്ങളെ സംരക്ഷിച്ചു നിർത്തുന്നതിന് പ്രേരകമായിയിരുന്നു. മുഖ്യത്തെ മധ്യവർഗ്ഗം നിരാകരിച്ചിരുന്ന പല ആചാരങ്ങളും ഇപ്പോഴേതെന്ന മധ്യവർഗ്ഗം തിരികെ കൊണ്ടുവരാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ഈ നിലപാടിനു മുന്നിൽ ഇടതുപക്ഷവും വലതുപക്ഷവും ഒരേപോലെ നിസ്സഹായകരായിത്തിരുന്നു. തിരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെയിരുന്ന താൽപര്യ മുള്ളേക്കൾ ഹിന്ദു ത്രയമായ നിലപാടെടുക്കാൻ കഴിയാതെ വരുന്നു. ഉച്ച നിലപാടെടുത്താൽ അത് തിരഞ്ഞെടുപ്പിനെ ബാധിക്കുമോ എന്നാണുള്ള ശക്യംബാധുന്നത് സ്വാഭാവികമാണ്. പക്ഷേ, ഒരിക്കൽ ഉച്ച നിലപാട് എടുത്തെത്തു മതിയാണു. അല്ല കിൽ ഇടതുപക്ഷവും വലതുപക്ഷവും മധ്യവർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യാസമില്ലാത്തതാണ് എന്ന അവസ്ഥയുണ്ടാകും.

പ്രശ്നത്തിൽ നിന്നും പുതുമയിലേക്കുള്ള പ്രധാനാന്തരയാണ് പുരോഗതിയെന്ന് പറയുന്നത്. പുരോഗതിയാണ് ലക്ഷ്യമെങ്കിൽ ഉച്ചനിലപാട് എടുക്കേണ്ടതായി വരും. താൽക്കാലികമായ തിരിച്ചറിക്കൾ ഉണ്ടായെങ്കാണ്. പുരോഗതി പലപ്പോഴും രേഖാചിത്രമായിരിക്കുന്നു. സർപ്പിളമായിരിക്കുന്നത്. താൽക്കാലികമായ പിന്നോട്ടികളും അതിശക്തമായ മുന്നോട്ടെള്ളുമാണ് സാമൂഹികമാറ്റത്തിന്റെ റിതിശാസ്ത്രം. അതു മനസ്സിലാക്കുന്നവർ ഉച്ചനിലപാടുകളുടെ മട്ടിക്കുറയില്ല. അതെന്നു നിലപാടുകൾ മധ്യവർഗ്ഗത്തിലെക്കു സ്വഭാവത്തിൽ മാറ്റം വരുത്താൻ പര്യാപ്പുമായിരിക്കും.

ചീഫ് എഡിറ്റർ